

מעשיית

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

מפלה גשמית

מסדרם, מוציאם ומחברם זה לזה. חבריו לפתה היו כותבים את סכומי סוגיות הגמרא ממלאים מחברות וקלסרים מסדרים בהם מספרים היטב כל אחד מהקושיות בסדר מופתי. ולשאול יש מחברת ריקה! אולי כתוב בה את סוגי המחזיקים שיש בידו...

יום אחד עצר אותו יהודי מבגר בחדר התה של בית הכנסת כשזקן לבן עוטר את פניו, הביט במשחקיו וכה אמר לו: "ילד יקר, אתה נראה לי חכם מדאי בכדי לשחק עם משחקים כאלו. אתה יודע, בעוד זמן לא רב, לא ישאר לך כלום מכל האסף הזה. כל המטרה שבאנו לעולם היא רק לדבק בהשם על ידי תורתו ומצותיו. בסוף לא נשאר לנו כלום מכל הגשמיות הזו. הכל יהיה נכלה ונאבד!

התפלא שאול: "מה?! לא ישאר מזה כלום?!" כן כן נענה הזקן בחיבבות, "כל דבר גשמי שאנו מתעסקים, בפרט משחקים ילדותיים, לא מביא אותנו למקום מהותי ותכליתי. אם רוצים אנו להצליח לעבר את החיים בתקונם, עלינו להשקיע רק בעבודת השם, נצח נצחים".

כך למדנו במעשה, הבעל תפלה אמר לשרים הגדולים שהיה להם קמון רב: "יהיה לכם מפלה מול הגבור! וכלם יהיו נכלין ואובדין כי כסף גשמי לא יציל אתכם". כי עקר התכלית הוא לעבד את הבורא וללמד ולהתפלל.

בסוף זה קרה והבעל תפלה נתפס!

לאחר שנעשה רעש בעיר שיש אחד שצוחק מאמונתם בממון, ואומר שיש רק יחיד בעולם שאותו צריכים לעבד. ופעם נדמה כסוחר ופעם כעני וכו'. הביאוהו אל השרים והתחילו לדבר עמו. והבעל תפלה איתן בדעתו ואומר גם להם: "כלם בטעות ושטות גדול ואין הממון תכלית כלל..."

כך החלו לדבר עמו ולשאול על ענין הגבור: "מזה שאתה אומר כל העת שיש לך הפרות עמו?" וספר להם שהיה אצל מלך אחד שהיה אצלו גבור שנאבד, ואם הגבור הוא אותו גבור, יש לי הפרות עמו. ועוד הוסיף להם: "ומה שאתם בטוחים במדינה שהם כלם אלקות, דעו לכם, זהו שטות. כי הם לא יוכלו לעזור לכם, ואם תהיו בטוחים עליהם, זה יהיה המפלה שלכם! ואותו המדינה עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם, כלם יהיו נכלין ואובדין".

בעת שעור בפרק 'הכונס' בכתה, הסביר המלמד מהו 'נעילה כראוי'. שאול, שחק עם מחזיק מפתחות ממלא במים עם כוכבים. יחד עם המחזיק היה תלוי גם פנס מחליף צבעים, אותם הדליק וכבה בסתר מעיני המלמד. לא היה זה הרכוש היחיד שלו. תחת הגמרא היו מספר מחזיקים נוספים שונים בצורות מיוחדות, אותם צרף לאסף ענק שהיה באמתחתו. סך הכל היו לו חמשים מיני פנסים ומנעולים התלויים בתוך מחזיק מפתחות. שעות רבות היה משתעשע ומביט בהם;

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י"ב - מבעל תפלה (6)

ושאלו אותו: מה זה שאַתָּה אוֹמֵר עַל עַנְנֵי הַגָּבוֹר (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) אִם אֵינוּ זֶה הַגָּבוֹר, כַּנִּלְכָּד? הַשִּׁיב לָהֶם: שְׂאֲנִי הֵייתִי אֶצֶל מֶלֶךְ אֶחָד, וְנֶאֱבַד אֶצְלוֹ גָּבוֹר.

וְאִם הַגָּבוֹר הַנִּלְכָּד הוּא אוֹתוֹ הַגָּבוֹר, יֵשׁ לִי הַכְּרוֹת עִמּוֹ וְיִתֵּר מִזֶּה: מַה שְׂאֲתֶם בְּטוֹחִים בְּמַדִּינַת הַנִּלְכָּד, שֶׁהֵם כְּלָם אֱלֻקוֹת, זֶהוּ שְׁטוּת, כִּי הֵם לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם; וְלִדְעֹתִי, אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵה שְׁלָכֶם.

אָמְרוּ לוֹ: מִנֵּי־אֵתָה יוֹדֵעַ זֹאת? הַשִּׁיב לָהֶם: הֵייתִי שְׂאֶצֶל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְכָּד, שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ, כַּנִּלְכָּד, הָיָה לוֹ יָד, דִּהְיִינוּ שֶׁהָיָה אֶצֶל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ תַּמוּנַת יָד עִם חֲמֵשׁ אֶצְבָּעוֹת וְעַם כָּל הַשְּׂרָטוּטִין שֵׁישׁ עַל הַיָּד,

וְזֹאת הָיְתָה הַלְּאֲנַד־קֶאֱרַט (הֵינּוּ מִפֶּת הָעוֹלָם) שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל מַה שֶׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוֹף וּמַה שֶׁהָיָה אַחֲרֵיכֶן, הַכֹּל הָיָה מְצֻיָּר עַל אוֹתוֹ הַיָּד, כִּי הָיָה מְצֻיָּר בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד צִיּוֹר עֲמִידַת כָּל עוֹלָם וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטָיו כְּמוֹ שֶׁמְצֻיָּר עַל

וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ בְּעִיר, בְּאֲשֶׁר שְׁנַמְצָא אֶחָד, שְׁמַדְבָּר כְּזֹאת, שֶׁעוֹשֶׂה שְׁחוֹק מֵאֲמוּנַתְּם וְאוֹמֵר, שֵׁישׁ יְחִיד וְכוּ', וּבְעַנְיָן הַגָּבוֹר הוּא אוֹמֵר כַּנִּלְכָּד; וְהִבִּינוּ, שֶׁבוֹדָאֵי הוּא הַבַּעַל־תְּפִלָּה, כִּי כָּבֵד הָיָה נִתְפָּרֵס אֶצְלָם כַּנִּלְכָּד. וְצִוּוּ לְחַפְּשׁ אַחֲרָיו וּלְתַפְּסוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא מְשַׁנֵּה עֲצָמוֹ אֶצְלָם בְּכָל פַּעַם כַּנִּלְכָּד (הֵינּוּ פַּעַם נִדְמָה כְּסוֹחֵר, וּפַעַם כְּעַנִּי וְכוּ', כַּנִּלְכָּד),

אֲף־הֵם יָדְעוּ מִזֶּה גַם־כֵּן, שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה הַנִּלְכָּד הוּא מְשַׁנֵּה עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם, וְצִוּוּ לְחַקֵּר אַחֲרָיו וּלְתַפְּסוֹ. וְחַפְּשׁוּ אַחֲרָיו וּתְפַסְּהוּ וְהִבִּיאוּהוּ אֶל הַשָּׂרִים.

וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְאָמְרוּ לָהֶם גַּם־כֵּן כַּנִּלְכָּד; בְּאֲשֶׁר שֶׁכָּלֶם בְּטָעוֹת וּשְׁטוּת גְּדוֹל, וְאִין זֶה תַּכְלִית כָּלֶל (הֵינּוּ שֶׁהִמָּמוֹן אֵינוּ הַתַּכְלִית כָּלֶל), רַק שֵׁישׁ יְחִיד, שֶׁהוּא הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְכוּ',

וּבְנֵי אוֹתָהּ מְדִינָה שְׂאֲתֶם אוֹמְרִים, שֶׁהֵם כְּלָם אֱלֻקוֹת, לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם כָּלֶל, כִּי הֵם רַק בְּנֵי־אָדָם וְכוּ'. וְנַחֲשׁב אֶצְלָם לְמִשְׁגָּע, כִּי כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה הָיוּ שְׁקוּעִים בְּטָעוֹת שֶׁל הַמָּמוֹן כַּל־כָּף, כַּנִּלְכָּד, עַד שֶׁזֶּה שֶׁדַּבֵּר כִּנְגַד דְּעֹתֶם וְטָעוֹתֶם, הָיָה נַחֲשׁב לְמִשְׁגָּע.

הלאנד־קארט (פֿידוע לַבְּקִיאים בַּעֲנֵן צִיור מִפֶּת העולם, שְׁקוֹרִין לאַנד־קארט).

וְהָיָה בְּהַשְׂרִטוּטִין כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שְׂבַל־אֲנֵד־קֶאָרְט כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת אֲצֵל כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּדִי לֵידַע מַה הוּא הַדָּבָר הַזֶּה, דְּהֵינּוּ לֵידַע, שְׂכָאן הוּא עִיר פְּלוֹנִי, וְכָאן־נָהָר פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצֵא כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשׁ הָיָה נִרְשָׁם בְּשִׂרְטוּטֵי הַיָּד הַנִּלְכָּל כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת, שְׁהִיוּ הָאוֹתִיּוֹת נִרְשָׁמִים אֲצֵל כָּל דָּבָר וְדָבָר, שְׁהָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד, כְּדִי לֵידַע מַהוּת הַדָּבָר.

וְגַם פְּרִטֵי כָּל הַמְּדִינּוֹת וְעִירוֹת וּנְהָרוֹת וּגְשָׁרִים וְהָרִים וְשָׂאָר דְּבָרִים פְּרִטִיִּים, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד בְּשִׂרְטוּטֵין הַנִּלְכָּל, וְאֲצֵל כָּל דָּבָר הָיוּ כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת, שְׁזָהוּ דָּבָר פְּלוֹנִי, וְזֶה דָּבָר פְּלוֹנִי. וְגַם כָּל בְּנֵי־אָדָם שְׁהוֹלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְכָל הַמְּאָרְעוֹת שְׁלָהֶם, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם שָׁם.

וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם כָּל הַדְּרָכִים מִמְּדִינָה לְמְדִינָה וּמִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמַחֲמַת זֶה הָיִיתִי יוֹדַע לְכַנֵּס אֶל הָעִיר הַזֹּאת. מַה שְׂאִי־אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְכַנֵּס לְכָאן. וְכֵן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְשַׁלַּח אוֹתִי לְעִיר אַחֶרֶת, אֲנִי יוֹדַע הַדְּרָךְ גַּם־כֵּן הַכֹּל עַל־יַדֵי הַיָּד הַנִּלְכָּל.

וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם בְּהַדְּרָךְ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ דְּרָךְ וְנִתְיָב, שְׁעַל־יָדוֹ יְכוּלִין לְעַלּוֹת

מֵאֶרֶץ לְשָׁמַיִם (כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְעַלּוֹת לְשָׁמַיִם, מַחֲמַת שְׂאִין יוֹדְעִין הַדְּרָךְ, וְשָׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדְּרָךְ לְעַלּוֹת לְשָׁמַיִם),

וְהָיָה נִרְשָׁם שָׁם כָּל הַדְּרָכִים שֵׁישׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי אֵלֵיהוּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ, וּמִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ גַּם־כֵּן, וְכֵן חֲנוּף עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ.

וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם בְּשִׂרְטוּטֵי הַיָּד הַנִּלְכָּל. גַּם הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּפִי מַה שְׁהָיָה בְּעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וְכְפִי הַהוּוֹה שְׁלוֹ, וְכְפִי מַה שְׁהָיָה אַחֲר־כֵּן, כְּגוֹן סְדוּם הָיָה נִרְשָׁם שָׁם כְּפִי מַה שְׁהָיְתָה בְּעַת יְשׁוּבָהּ, קֹדֶם שְׁנַהֲפָכָהּ,

גַּם הָיָה מְצִיר שָׁם הַפִּיכַת סְדוּם, כְּמוֹ שְׁהָעִיר נְהֻפְכַת, וְגַם הָיָה מְצִיר שָׁם צִיּוֹר שֶׁל סְדוּם, שֵׁישׁ לָהּ אַחֵר הַהִפְיָכָה, כִּי הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד מַה שְׁהָיָה וּמַה שְׁהוּוֹה וּמַה שְׁהָיָה.

וְשָׁם, בְּאוֹתוֹ הַיָּד, רָאִיתִי, שְׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּלְכָּל, שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם, שְׁהֵם כָּלֶם אֶלְקוֹת עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלֵיהֶם לְקַבֵּל עֲזָר מֵהֶם, כָּלֶם יִהְיוּ נְכַלִּין וְאוֹבְדִין. (כִּי זֶה הֵשִׁיב לָהֶם הַבַּעַל־תְּפִלָּה).

שאלות לחידודא

כחן 38אך:

מעשה י"ב מבעל תפילה (6)

ה. האם אליהו ומשה וחנוך עלו לשמים מאותו דרך או כל אחד בדרך אחרת?

- כל אחד בדרך אחרת
- כולם באותו דרך

ו. מה הי' כתוב על היד? מה הי' כתוב על היד? ואלהו וחנוך בדרך אחר

- מה שהי' ומה שהוה
- מה שהי' ומה שהוה ומה שהי'
- מה שהי'

ז. מה היה כתוב על היד בנוגע למדינה שכולם אלקות שם?

- שכל אותו המדינה יהיו נכלין ואובדין
- שהאנשים שיבואו לקבל מהם עזר יהיו נכלין ואובדין
- שתי התשובות נכונות

ח. האם למדת את המעשה השבוע?

- רציתי
- פעם
- פעמיים

א. מה אמר להם הבעל תפילה על המדינה שכולם אלקות שם?

- שאולי הם יעזרו לכם
- שהם לא יכלו לעזור לכם כלל
- שהגבור יעזור להם

ב. מה השיב להם הבעל תפילה על הגבור?

שאני הייתי אצל מלך אחד ונאבד אצלו גבור ואם הוא אותו גבור יש לי הכרות עימו

- שהוא גבור מאוד ויש להם ממה לפחד
- שהוא לא גבור כלל

ג. מה אמר להם הבעל תפילה עוד על המדינה שכולם אלקות?

שהם לא גבורים כלל
שאם תהיו בטוחים עליהם – זה יהיה המפלה שלכם

- שאם תהיו בטוחים עליהם – תצליחו

ד. על היד היה כתוב הדרך לעלות מעולם לעולם?

- כן
- לא

חלק כן, וחלק לא

בעומק המעשה

את מי החזיקו אנשי מדינה של עשירות שלא יצא מהם? איזה דבר אמר הבעל תפילה למדינה של עשירות – ורבינו מספר את זה גם במעשה שלמדנו השבוע וגם במעשה שלמדנו שבוע שעבר?

תשובות על מעשה י"ב מבעל תפילה (5)

כמה פעמים כתוב ששחק מהם הבעל תפילה? 2

וכמה פעמים כתוב שאמר להם שזה שעות גדול? 1

דעם רבינ'ס

אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך